

การพัฒนางานระบาดวิทยาของสถานีอนามัย
อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย
DEVELOPMENT OF EPIDEMIOLOGICAL AT HEALTH CENTERS
IN FAORAI DISTRICT NONG KHAI PROVINCE

ประสิทธิ์ สันภัย*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) เพื่อประเมินสภาพ ปัญหาและอุปสรรควิเคราะห์สภาพการดำเนินงานระบาดวิทยาของสถานีอนามัย ร่วมกับกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกำหนดแนวทางการพัฒนางานและดำเนินการตามแนวทางที่กำหนด พัฒนางานระบาดวิทยาให้ได้ตามมาตรฐานงานระบาดวิทยาที่กำหนด โดยใช้วิธีผสมผสานทั้งเชิงปริมาณ (quantitative method) และเชิงคุณภาพ (qualitative method) ศึกษาและดำเนินการพัฒนางานระบาดวิทยาของสถานีอนามัย สังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเฝ้าไร่ จำนวน 6 แห่ง ระหว่างวันที่ 1 มกราคม-31 ธันวาคม 2550

ผลการพัฒนางานระบาดวิทยาเมื่อเปรียบเทียบก่อนและหลังการพัฒนาพบว่า ค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระบาดวิทยาของสถานีอนามัยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P-value <0.05) ส่วนการดำเนินงานตามมาตรฐานงานระบาดวิทยา โดยรวมอยู่ในระดับคุณภาพดี คุณภาพการดำเนินงานระดับดีมาก จำนวน 3 แห่ง ระดับดี จำนวน 2 แห่ง ระดับพอใช้ 1 แห่ง

บทนำ

ในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างรวดเร็วได้ส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านสุขภาพอนามัย ดังจะเห็นได้จากการเกิดปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่ ในโลกยุคไร้พรมแดนที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งการเดินทางและการย้ายถิ่น เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคไปได้อย่างรวดเร็วไม่มีที่สิ้นสุด ก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมไม่สามารถประมาณได้ ปัญหาสุขภาพจิต ปัญหาโรคไม่ติดต่อ ปัญหาความรุนแรงในสังคม ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และอุบัติเหตุที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ ในสังคมไทย ดังนั้นระบาดวิทยาจึงได้ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการค้นหาปัญหา และแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพและทันต่อเหตุการณ์ มาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

สำนักระบาดวิทยาจึงได้กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานระบาดวิทยาของหน่วยงานสาธารณสุขทุกระดับ เพื่อให้ทุกหน่วยงานใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา

*สาธารณสุขอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย

ประสิทธิภาพของงานให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน เปรียบเสมือนเป้าหมายที่บ่งบอกถึงคุณภาพของงานได้เป็นอย่างดี อันจะส่งผลให้ข้อมูลเฝ้าระวังโรครวมทั้งการสอบสวนและควบคุมโรคมีคุณภาพมากขึ้น และดำเนินการประเมินมาตรฐานการดำเนินงานระบาดวิทยาของหน่วยงานสาธารณสุข เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพและมาตรฐานการดำเนินงานด้านระบาดวิทยา พัฒนาระบบเฝ้าระวังด้านคุณภาพของข้อมูลและวิธีการดำเนินงานเฝ้าระวัง

จากการประเมินผลการดำเนินงานทางระบาดวิทยา ตามมาตรฐานระบาดวิทยา ซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์ชี้วัดด้านความครบถ้วนของการรายงานโรคที่เฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ด้านความทันเวลาของการรายงานโรค การจัดทำรายงานสถานการณ์โรคและเผยแพร่อย่างต่อเนื่อง ความครอบคลุมของการสอบสวนโรคเฉพาะรายและความทันเวลาของการสอบสวนโรคเฉพาะราย ของสถานเฝ้าระวังในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเฝ้าไร่ ในปี 2548 ที่ผ่านมา พบว่าจำนวนบัตรรายงานโรค (รง.506) ที่ส่งมีจำนวนลดลงร้อยละ 22.97 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2547 ความครบถ้วนของการรายงานโรคเฉลี่ยร้อยละ 82.06 ความทันเวลาของการรายงานโรคนับแต่วันที่ผู้ป่วยมารับบริการเฉลี่ยเพียงร้อยละ 49.62 การจัดทำรายงานสรุปสถานการณ์โรคที่สำคัญและเผยแพร่อย่างต่อเนื่องมีเพียงสถานเฝ้าระวัง 1 แห่งเท่านั้นที่ดำเนินการ (ร้อยละ 16.67) แต่ก็ได้ดำเนินการจัดทำรายงานสถานการณ์โรคครอบคลุมเพียงร้อยละ 33.33 และสถานเฝ้าระวังผ่านเกณฑ์มาตรฐานงานระบาดวิทยา 1 แห่ง ร้อยละ 16.67 (งานระบาดวิทยา สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเฝ้าไร่, 2548)

คำถามการวิจัย

1. การดำเนินงานระบาดวิทยาของสถานเฝ้าระวังอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย เป็นอย่างไร
2. แนวทางการพัฒนางานระบาดวิทยาของสถานเฝ้าระวัง อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย เป็นอย่างไร
3. การดำเนินงานระบาดวิทยาของสถานเฝ้าระวังอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ก่อนและหลังการพัฒนางานตามแนวทางที่กำหนดแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อพัฒนางานระบาดวิทยาของสถานเฝ้าระวังอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย

1. วัตถุประสงค์เฉพาะ

1.1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานระบาดวิทยาของสถานเฝ้าระวังอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย

1.2 เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานและพัฒนางานระบาดวิทยาของสถานเฝ้าระวังอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ตามแนวทางที่ผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมกันกำหนด

1.3 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการดำเนินงานระบาดวิทยาของสถานเฝ้าระวังอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ก่อนและหลังการดำเนินการพัฒนางานระบาดวิทยาตามแนวทางที่กำหนด

ขอบเขตการวิจัย

ศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานระบาดวิทยา กำหนดแนวทางและดำเนินการพัฒนางานระบาดวิทยาของสถานเฝ้าระวัง อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย จำนวน 6 แห่ง ระหว่างวันที่ 1 มกราคม- 31 ธันวาคม 2550

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเฝ้าไร่ และสถานเฝ้าระวังทราบส่วนขาด สภาพและปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานระบาดวิทยาของสถานเฝ้าระวัง
2. ได้แนวทางการพัฒนางานระบาดวิทยาของสถานเฝ้าระวัง ตามเกณฑ์มาตรฐานระบาดวิทยาโรคติดต่อของสำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลจากการวิจัยเป็นแนวทางในการพัฒนางานระบาดวิทยาของสถานเฝ้าระวังหรืองานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) เพื่อประเมินสภาพ ปัญหาและอุปสรรค วิเคราะห์สภาพการดำเนินงานระดับวิทยาของสถานีนอนามัย ร่วมกับกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกำหนดแนวทางการพัฒนางานและดำเนินการตามแนวทางที่กำหนด พัฒนางานระดับวิทยาให้ได้ตามมาตรฐานงานระดับวิทยาที่กำหนด โดยใช้วิธีผสมผสานทั้งเชิงปริมาณ (quantitative method) และเชิงคุณภาพ (qualitative method) ศึกษาและดำเนินการพัฒนางานระดับวิทยาของสถานีนอนามัย สังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอฝ้ายไร่ จำนวน 6 แห่ง ระหว่างวันที่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2550 ซึ่งมีรายละเอียดขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. การออกแบบงานวิจัย (Research Design)

รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) โดยใช้แผนการศึกษาวิจัยที่ทดสอบก่อนและหลังการดำเนินการ (Pre test - Post test design)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานีนอนามัยในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอฝ้ายไร่ จังหวัดหนองคาย จำนวน 6 แห่ง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ดังนี้

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสอบถามการดำเนินงานระดับวิทยาสถานีนอนามัย ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสถานีนอนามัย ประกอบด้วย ประเภทของสถานีนอนามัย จำนวนเจ้าหน้าที่ จำนวนหมู่บ้านที่รับผิดชอบ หลังคาเรือนที่รับผิดชอบ ประชากรที่รับผิดชอบ ระยะทางจากสถานีนอนามัยถึงสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานระดับวิทยาตามบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน ระดับวิทยาของสถานีนอนามัย

ส่วนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานระดับวิทยาของสถานีนอนามัย

ด้านการรายงานโรค การตรวจสอบข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย การแจ้งข่าวการระบาด และการสอบสวนควบคุมโรค

4. ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 การประเมินสภาพ ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานระดับวิทยาของสถานีนอนามัย (ระยะเวลาดำเนินการ มกราคม 2550)

ระยะที่ 2 กำหนดแนวทางการพัฒนางานระดับวิทยาของสถานีนอนามัย (ระยะเวลาดำเนินการ กุมภาพันธ์-มีนาคม 2550)

ระยะที่ 3 ดำเนินการพัฒนางานตามแนวทางที่กำหนดไว้ (ระยะเวลาดำเนินการ เมษายน-พฤศจิกายน 2550)

ระยะที่ 4 ประเมินผลการดำเนินงาน (ระยะเวลาดำเนินการ ธันวาคม 2550)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติเชิงพรรณนาแจกแจงความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เปรียบเทียบของค่าเฉลี่ยก่อนและหลังดำเนินการพัฒนางานระดับวิทยา โดยใช้ Paired t-test

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของสถานีนอนามัย จำนวน 6 แห่ง พบว่าเป็นที่ตั้งของศูนย์สุขภาพชุมชน จำนวน 5 แห่ง อีก 1 แห่งเป็นสถานีนอนามัยเครือข่ายของศูนย์สุขภาพชุมชน จำนวนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่สถานีนอนามัย เฉลี่ยแห่งละ 7.6 คน สถานีนอนามัยที่มีจำนวนเจ้าหน้าที่มากที่สุด 12 คน น้อยที่สุด 5 คน จำนวนหมู่บ้านที่รับผิดชอบเฉลี่ยแห่งละ 10.4 หมู่บ้าน สถานีนอนามัยที่มีจำนวนหมู่บ้านรับผิดชอบมากที่สุด 17 หมู่บ้าน น้อยที่สุด 7 หมู่บ้าน จำนวนหลังคาเรือนที่รับผิดชอบเฉลี่ยแห่งละ 2,075 หลังคาเรือน สถานีนอนามัยที่มีจำนวนหลังคาเรือนรับผิดชอบ

มากที่สุด 3,043 หลังคาเรือน น้อยที่สุด 994 หลังคาเรือน จำนวนประชากรที่รับผิดชอบเฉลี่ยแห่งละ 7,212.1 คน สถานีอนามัยที่มีจำนวนประชากรรับผิดชอบมากที่สุด 12,862 คน น้อยที่สุด 3,901 คน ระยะทางจากสถานีอนามัยถึงสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเฉลี่ย 13.2 กิโลเมตร ระยะทางมากที่สุด 20 กิโลเมตร ระยะทางน้อยที่สุด 0.00 กิโลเมตร จากผลการวิจัยพบว่า สถานข้อมูลโปรแกรมด้านระบาดวิทยา (Epidem) ที่ติดตั้งลงในสถานีอนามัยไม่ได้ปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยเป็นปัจจุบัน (update) ไม่มีการนำฐานข้อมูลโปรแกรมด้านระบาดวิทยา(Epidem) มาใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงานสถานการณ์โรค นอกจากนี้ปัญหาการใช้งานของโปรแกรมด้านระบาดวิทยา (Epidem) ที่มีระบบการทำงานไม่สอดคล้องกับความต้องการใช้งานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน นอกจากการพัฒนาศักยภาพด้านการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานระบาดวิทยาแล้ว ควรมีการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับที่ใช้กับงานระบาดวิทยาที่สอดคล้องกับความต้องการใช้งานของเจ้าหน้าที่และฐานข้อมูลจากโปรแกรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงานสถานการณ์โรค หรือนำมาจัดการกับฐานข้อมูลและไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ ได้ด้วย

ผลการพัฒนางานระบาดวิทยาเมื่อเปรียบเทียบก่อนและหลังการพัฒนาพบว่า ค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระบาดวิทยาของสถานีอนามัยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P-value <0.05) ส่วนการดำเนินงานตามมาตรฐานงานระบาดวิทยา โดยรวมอยู่ในระดับคุณภาพดี คุณภาพการดำเนินงานระดับดีมาก จำนวน 3 แห่ง ระดับดี จำนวน 2 แห่ง ระดับพอใช้ 1 แห่ง

อภิปรายผล

การดำเนินงานระบาดวิทยาตามมาตรฐานงานระบาดวิทยา ของสถานีอนามัยเปรียบก่อนและหลังการพัฒนา พบว่า ตัวชี้วัดด้านมาตรฐานการเฝ้าระวังโรค ความครบถ้วนของผู้ป่วยที่รายงานด้วยโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาโดยรวมก่อนการพัฒนาดำเนิน

การอยู่ในระดับดี หลังการพัฒนาดำเนินการในระดับดีมาก ก่อนการพัฒนามีความครบถ้วนร้อยละ 67.52 หลังการพัฒนาความครบถ้วนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 84.66 ความทันเวลาของผู้ป่วยที่รายงานด้วยโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา โดยรวมก่อนการพัฒนาดำเนินการอยู่ในระดับดี หลังการพัฒนาดำเนินการในระดับดี ก่อนการพัฒนามีความทันเวลาร้อยละ 63.29 หลังการพัฒนามีความทันเวลาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 69.09 และการจัดทำสถานการณ์โรคที่สำคัญและเผยแพร่อย่างต่อเนื่อง โดยรวมก่อนการพัฒนาดำเนินการอยู่ในระดับพอใช้ หลังการพัฒนาดำเนินการในระดับดี ก่อนการพัฒนามีการจัดทำรายงานร้อยละ 58.33 หลังการพัฒนามีการจัดทำรายงานเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 79.49 ส่วนตัวชี้วัดด้านมาตรฐานการสอบสวนโรค ความครบถ้วนของการสอบสวนผู้ป่วยเฉพาะราย โดยรวมก่อนการพัฒนาดำเนินการอยู่ในระดับต้องปรับปรุง หลังการพัฒนาดำเนินการในระดับดีมาก ก่อนการพัฒนามีความครบถ้วนเพียงร้อยละ 40.00 หลังการพัฒนามีความครบถ้วนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 84.00 และความทันเวลาของการสอบสวนผู้ป่วยเฉพาะราย โดยรวมก่อนการพัฒนาดำเนินการอยู่ในระดับต้องปรับปรุง หลังการพัฒนาดำเนินการในระดับดี ก่อนการพัฒนามีความทันเวลาเพียงร้อยละ 30.00 หลังการพัฒนามีความทันเวลาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 76.92

ข้อเสนอแนะ

1) หน่วยงานผู้เกี่ยวข้องทั้งในระดับอำเภอ และจังหวัด ควรสนับสนุนการดำเนินงานระบาดวิทยาของสถานีอนามัยอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าการสนับสนุน ติดตามควบคุมกำกับประเมินผลของผู้รับผิดชอบงานระบาดวิทยาระดับอำเภอ เป็นส่วนหนึ่งของแนวทางการพัฒนาที่ทำให้การดำเนินระบาดวิทยาของสถานีอนามัยมีประสิทธิภาพและคุณภาพการดำเนินงานระบาดวิทยาของสถานีอนามัยเพิ่มขึ้น การควบคุมกำกับดูแลจะทำให้การดำเนินงานระบาดวิทยาของสถานีอนามัยมีการปฏิบัติตามระบบควบคุมคุณภาพงานอย่างต่อเนื่อง และการประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ

ทำให้สถานีนอนามัยรู้สถานภาพของหน่วยงาน และทราบสภาพปัญหาอุปสรรค จะได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ทำให้งานมีประสิทธิภาพ และพัฒนาตามคุณภาพที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) หากจะดำเนินการวิจัย เพื่อพัฒนาการดำเนินงานระดับวิทยาลัยของสถานีนอนามัยครั้งนี้ต่อไป หรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนางานเช่นเดียวกันกับงานวิจัยในครั้งนี้ ควรขยายระยะเวลาการวิจัยให้มากขึ้น เพื่อกำหนดวงรอบการพัฒนาเพิ่มเติมขึ้น ซึ่งวงรอบการพัฒนาที่กำหนดเพิ่มขึ้นจะเป็นการทบทวนการดำเนินงานตามวงรอบการพัฒนาที่ผ่านมา ทราบสภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค นำมากำหนดแนวทางและดำเนินการพัฒนางานที่ต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

2) เนื่องจากการดำเนินงานระดับวิทยาลัยมีการเชื่อมโยงกันกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่นสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/กิ่งอำเภอ โรงพยาบาล และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ในลักษณะที่เป็นเครือข่ายและมีผลกระทบซึ่งกันและกันได้ เครือข่ายรวมทั้งพื้นที่ใกล้เคียง ควรศึกษารูปแบบการทำงานและการพัฒนาร่วมกันของเครือข่ายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องข้างต้น เพื่อพัฒนางานระดับวิทยาลัยของสถานีนอนามัยให้ได้ตามคุณภาพและมาตรฐานที่กำหนด และส่งผลสนับสนุนต่อเนื่องกันเป็นลำดับให้การดำเนินงานระดับวิทยาลัยของหน่วยงานงาน ๆ อื่นที่เกี่ยวข้องให้ได้ตามคุณภาพและมาตรฐานที่กำหนด เช่นเดียวกัน

3) สภาพการดำเนินงานระดับวิทยาลัยของสถานีนอนามัย อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคายในครั้งนี้ อาจจะมีสภาพการทำงาน ปัญหาอุปสรรคการทำงานที่ต่างจากสถานีนอนามัยพื้นที่อื่นๆ ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการหรือการวิจัยและพัฒนา เพื่อค้นหาแนวทางหรือรูปแบบในการพัฒนางานระดับวิทยาลัยในสถานีนอนามัยที่มีสภาพการทำงานในบริบทที่ต่าง ๆ กัน เช่น สถานีนอนามัยในอำเภอที่มีโรงพยาบาลตั้งอยู่ หรือสถานีนอนามัยในอำเภอที่ไม่มีโรงพยาบาลตั้งอยู่ สถานีนอนามัยที่อยู่ในเขตเทศบาล หรือนอกเขตเทศบาล สถานีนอนามัยที่สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น เป็นต้น

ข้อดีและข้อจำกัดของการวิจัย

ข้อดีของการวิจัย

การดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้เริ่มจากการขั้นตอนการประเมินสภาพการทำงานในปัจจุบัน ร่วมกันกับผู้เกี่ยวข้องต่างๆวิเคราะห์สภาพการทำงาน ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงาน ร่วมกับหาแนวทางแก้ไข การกำหนดแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับสภาพการดำเนินงานที่เป็นจริง และดำเนินการพัฒนางานซึ่งผลของการพัฒนางานช่วยให้ประสิทธิภาพและคุณภาพการดำเนินงานระดับวิทยาลัยของสถานีนอนามัยเพิ่มขึ้น และสามารถนำแนวทางการพัฒนาดังกล่าวไปปรับปรุงและพัฒนางานสาธารณสุขอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้

ข้อจำกัดของการวิจัย

1) การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะในสถานีนอนามัย ไม่ได้ศึกษาหน่วยงานอื่น ๆ เช่น สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/กิ่งอำเภอ โรงพยาบาล และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด แต่เนื่องจากการดำเนินงานระดับวิทยาลัยจำเป็นต้องดำเนินการเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย และมีผลกระทบซึ่งกันและกันได้ เครือข่ายรวมทั้งพื้นที่ใกล้เคียง

2) การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการถูกจำกัดด้วยระยะเวลาดำเนินการวิจัยเพียง 1 ปี ทำให้กำหนดวงรอบการพัฒนาของการวิจัยเชิงปฏิบัติการครั้งนี้เพียงวงรอบการพัฒนา 1 วงรอบ ซึ่งประกอบด้วยการประเมินภาพปัจจุบัน ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงาน กำหนดแนวทางและดำเนินการพัฒนางาน และประเมินผลการพัฒนา ไม่ได้กำหนดวงรอบการพัฒนาเพิ่มเติมขึ้น ซึ่งวงรอบการพัฒนาที่กำหนดเพิ่มขึ้นจะเป็นการทบทวนการดำเนินงานตามวงรอบการพัฒนาที่ผ่านมา ทราบสภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค นำมากำหนดแนวทางและดำเนินการพัฒนางานที่ต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

บรรณานุกรม

- กาญจนา นาพูนผล. **วิเคราะห์รูปแบบและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานส่งเสริมสุขภาพของสถานีนอามัยในเขตสาธารณสุข 1. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสถิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกบริหารสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล , 2541**
- เกรียงศักดิ์ เวทีวุฒาจารย์. **การดำเนินงานวิทยาการระบาดในบริบทหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า. สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 จังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น : หจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา ; 2547**
- งานระบาดวิทยา สำนักงานสาธารณสุขกิ่งอำเภอรัตนวาปี. **สรุปรายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ประจำปี พ.ศ. 2548. (เอกสารอัดสำเนา)**
- งานระบาดวิทยา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย. **สรุปผลการประเมินมาตรฐานระบาดวิทยาโรคติดต่อหน่วยงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย ปี 2548. (เอกสารอัดสำเนา)**
- จักรีสันต์ เลยหยุด. **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานระบาดของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสถิต สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น , 2548**
- จิตราภรณ์ แสงรุ่งนภาพรพรรณ. **ปัจจัยทางการบริหารและกระบวนการบริหารที่มีผลต่อการดำเนินงานเฝ้าระวังทางระบาดของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดนครราชสีมา. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสถิต สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น , 2549**
- ชีวิน สมสว่าง. **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานระบาดของบุคลากรสาธารณสุขในพื้นที่สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดราชบุรี. วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6. ขอนแก่น. 14 (3) : 1 -11 ; เมษายน-มิถุนายน 2549.**
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547**
- นลินี ช่วยดำรงค์. **ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพข้อมูลในรายงานการเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยาระดับสถานีนอามัยจังหวัดสงขลา. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสถิต สาขาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541**
- ประภัสสร คันสนะพิทยากร. **ประสิทธิผลการจัดทำรายงานการเฝ้าระวังทางระบาดของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ในจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสถิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกบริหารสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541**
- พจนา ดวงชาทม. **ประสิทธิผลการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพของสถานีนอามัยในจังหวัดมหาสารคาม วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสถิต สาขาการบริหารสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2547**
- พิทักษ์พงษ์ พายูหะ. **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคเลปโตสไปโรซิสของผู้รับผิดชอบงานประจำสถานีนอามัย จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสถิต สาขาสาธารณสุขศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2546**

